

Ýakubyň haty

Giriş

Ýakubyň bu haty dünýäniň dürli künjeklerinde Isa Mesihe eýerýän imanlylar üçin ýazylan amaly maslahatlaryň toplumyndan ybaratdyr. Ýakup adamyň imany onuň sözlerinde däl-de, hereketlerinde aýan bolýandygyny aýdýar. Ol birnäçe mysallar arkaly imany paýhasly we amaly hereketde görkezýär. Onuň maslahatlary aýdyň we anyk: eger garyp bolsaň, ruhdan düşme. Imanyň synalanda, çydamly bol. Gahar-

lanmakda haýal bol. Baý adama tarapgöýlik edip, garyby peseltme. Başgalara ýagşylyk et. Diliňe we höwesleriňe gözegçilik et. Özüňi Hudaýa tabşyryp, Onuň danalygyna bil bagla. Iblise garşylyk görkez. Ýagşylyk edýändigini bilen öwünme. Eger baý bolsaň, baýlygyňy garyplara kömek etmek üçin ulan. Sabyrly we rehimli bol, Hudaýyň kömegine mätäç adamlar üçin dogadileg et.

Mazmuny

Salamlar.....	1:1
Iman we danalyk.....	1:2-8
Garyplyk we baýlyk.....	1:9-11
Synaglar we höwesler.....	1:12-18
Diňlemek we ýerine ýetirmek.....	1:19-27
Tarapgöýlik etmezlik.....	2:1-13
Iman we oňat işler.....	2:14-26
Diliňe gözegçilik etmek.....	3:1-18
Hudaýa tabyn bolmak.....	4:1-5:6
Dürli amaly maslahatlar.....	5:7-20

1-nji bap

¹Hudaýyň we Rebbimiz Isa Mesihiň guly men Ýakupdan başga milletleriň arasyna dargan Ýsraýylyň on iki tiresine dogaýy salam!

Iman we synaglar

²Eý, doganlar, her hili synaglara duçar bolanyňyzda, muny uly şatlyk hasap ediň. ³Sebäbi imanyňyzyň synalmagy bilen çydamlylygyňyzyň artýandygyny

bilýänsiňiz. ⁴Her bir işde ahyryna çenli çydaň, şonda kemsiz-köstsüz, berk we kämil bolarsyňyz. ⁵Eger kimde danalyk kemlik edýän bolsa, goý, ol Hudaýdan dilesin. Hemmelere biminnet we jomartlyk bilen berýän Hudaý oňa hem berer. ⁶Emma ol adam şübhelenmän iman bilen dilesin, sebäbi şübhelenýän adam edil ýeliň eýläk-beýläk çaykaýan deňiz tolkuny ýalydyr. ⁷Şeýle adam Rebden bir zat alaryn öýtmesin. ⁸Ol her bir edýän işinde durnuksyz hem ikigöwünlidir.

⁹Pukara dogan Hudaýyň nazarynda özüniň baýlygy bilen buýsansyn. ¹⁰Baý bolsa Hudaýyň nazarynda özüniň pespälligi bilen buýsansyn. Çünki baýlyk otuň güli deý solup gider. ¹¹Gün çykyp, howurly yssysy bilen oty guradýar, onuň güli dökülip, gözelligi ýok bolýar. Edil şunuň ýaly baý hem öz işi bilen gümra bolup, baýlygy bilen bile ýok bolup gider.

¹²Synaga çydaýan adam bagtlydyr, sebäbi ol synagdan geçenden soň, ýaşayyş täjini alar. Hudaý bu ýaşayyş täjini Ony söýenlere wada berdi.

¹³Pis höwesli bolan adam: «Meni Hudaý höweslendirýär» diýmesin, sebäbi Hudaýda hiç hili pislik höwesli ýokdur, Ol hiç kimi pislik etmäge höweslendirýän däldir. ¹⁴Tersine, her kim öz pis höweslerine çolaşýandyr we aldanyp synaga düşýändir. ¹⁵Onsoň höwes göwreli bolup, günäni dogurýar, günä hem ýetişip, ölümi dogurýandyr.

¹⁶Eziz doganlar, aldanmaň! ¹⁷Her bir oňat we kämil peşgeş ýokardan, gökdäki ysýyklaryň Atasyndan gelýändir. Ol hiç haçan üýtgeýän däldir, Onda üýtgemekligiň ýokundysy hem ýokdur. ¹⁸Ýaradanlarynyň arasynda Onuň saýlan halky bolmagymyz üçin, Hudaý hakykat sözi arkaly bize täze ýaşayyş bermegi karar etdi.

Hoş Habary diňlemek we ýerine ýetirmek

¹⁹Eý, söýgüli doganlarym, muňa üns beriň: her bir adam eşitmekde çalt, geplemekde assa, gaharlanmakda haýal bolsun. ²⁰Sebäbi ynsan gahary Hudaýyň işleýän dogrulygyny amala aşyryp bilmez. ²¹Şonuň üçin hem ahlak hapalygyny we her dürlü ýamanlyk galyndysyny zyňyp taşlaň-da, Hudaýyň kalbyňyza eken sözünü pespällik bilen kabul ediň. Bu söz janyňyzy halas etmegi başaryandyr.

²²Hudaýyň sözünü ýöne bir diňläp goýman, eýsem, onda aýdylanlary ýerine ýetiriň, ýogsam siz özüňizi aldaýansyňyz. ²³Kim sözi diňläp, ony berjaý etmeýän bolsa, ol aýnada ýüzünü görýän adam ýalydyr. ²⁴Ol özüni synlap gidenden soň, şobada nähilidigini ýatdan çykarýar. ²⁵Emma kim azatlyk berýän kämil kanuna üns berip, eşidenlerini ýatdan çykarman, gaýtam, ony berk berjaý edýän bolsa, Hudaý ony her bir edýän işinde ýalkar. ²⁶Eger kimde-kim özüni dindar saýýan bolsa, emma dilini saklamaýan bolsa, ol özüni aldaýandyr, onuň dindarlygy biderekdir. ²⁷Atamyz Hudaýyň nazarynda päk hem nogsansyz dindarlyk ýetimleriň we dullaryň kyn gününde aladasyňy etmekden ybaratdyr. Şeýle hem bu dünýäniň pisliginden özüni päk saklamakdyr.

2-nji bab

Tarapgöýlik etmäh

¹Eý, doganlarym, şöhratly Rebbimiz Isa Mesihe bolan imanyňyz sebäpli tarapgöýlik etmekden saklanyň. ²Aýdaly, siziň ýygnagyňyza altyn ýüzük dakynyp, nepis eşikler geýnen baý adam bilen köne-sana geýnen garyp adam

gelipdir. ³Siz baý adama hormat goýup: «Geliň, töre geçiň» diýseňiz, emma garyba: «Sen ol ýerde dur» ýa-da «Bu ýerde, aýak astynda otur» diýseňiz, ⁴bu siziň tarapgöýlik etdigiňiz bolmazmy? Eger şeýle etseňiz, erbet pikirli kazy-lara meňzärsiňiz.

⁵Gulak asyň, eý, söýgüli doganlarym! Hudaý bu dünýäde garyplary imana baý bolmaklary üçin saýlamadymy? Hudaý Özünü söýýänlere wada berşi ýaly, garyplary Şalygyny miras almaklary üçin saýlamadymy näme? ⁶Emma siz garyplary masgara edýärsiňiz. Ýogsam size sütem edýän baýlar dälmi? Sizi kazyýete süýreýän hem şolar dälmi? ⁷Siziň degişli bolan Hudaýyňyzyň beýik adyna dil ýetirýänler hem baýlar dälmi näme? ⁸Eger siz Mukaddes Ýazgylardaky: «Ýakynyňy özüňi söýüşüň ýaly söý» diýen iň möhüm buýrugy ýerine ýetirýän bolsaňyz, dogry iş edýänsiňiz. ⁹Emma adamlara tarapgöýlik edýän bolsaňyz, günä edýänsiňiz we Mukaddes Kanunyň önünde kanuny bozan hasaplanýansyňyz. ¹⁰Kimde-kim kanunyň hemme parzlaryny berjaý edip-de, diňe bir zatda günä etse, tutuş kanuny bozan hasaplanýandyr. ¹¹Sebäbi «Zyna etme» diýen Hudaý «Adam öldürme» hem diýendir. Eger siz zyna etmeseňiz, emma adam öldürseňiz, kanuny bozan jenaýatkar bolýansyňyz.

¹²Şonuň üçin hem, her bir gepiňiz we hereketiňiz azatlyk berýän kanun boýunça höküm ediljek adamlaryňky ýaly bolsun. ¹³Sebäbi rehimsiz adama rehimsizlik bilen höküm ediler. Rehimli

adama bolsa rehimplilik bilen höküm ediler.

Iman we oňat işler

¹⁴Eý, doganlarym! Araňyzdan biri «imanyň bar» diýibem, ony oňat işler bilen görkezme, munuň näme peýdasy bar?! Beýle iman ony halas edip bilermi?! ¹⁵Pikir edip görüň, imanly erkek ýa-da aýal doganyňyzyň biri aç-ýalaňaç bolsa, ¹⁶siz oňa iýmit, geým bermän, diňe: «Sag-aman bar, daşyňyň ýylap, garnyňyň doýmagyny dileýäriň» diýseňiz, bu sözüňiz oňa nämä derkar? ¹⁷Iman babatda hem şeýledir, eger iş ýüzünde görkezilmese, ol öz-özünden ölüdir.

¹⁸Käbiriniň: «Seniň imanyň bar, meniň bolsa oňat işlerim» diýmegi mümkin.

Emma men aýdýaryn, hany, oňat işler etmezden maňa imanyňy görkez, men hem saňa imanymy oňat işlerim arkaly görkezeýin! ¹⁹Sen Hudaýyň ýeke-täkdigine ynanýarsyň. Gowy edýärsiň! Muňa hatda arwah-jynlar hem ynanýarlar we galpyldaýarlar.

²⁰Eý, akmak, amalsyz imanyň peýdasyzdygyny ^a bileňokmy? ²¹Atamyz Ybraýym gurbanlyk sypasynda öz ogly Yshagy hödürlemek bilen aklanmadymy eýsem? ²²Seret, onuň imany bilen amallary birlikde hereket etdi we imany şu amalda kämil boldy. ²³Şeýlelik bilen, Mukaddes Ýazgylardaky: «Ybraýym Hudaýa iman etdi we Hudaý ony dogry hasaplady» diýen söz amala aşdy. Ybraýym Hudaýyň dosty diýip atlandyryldy. ²⁴Gördüňmi, ynsan diňe bir iman bilen däl, eýsem, eden işleri arkaly hem aklanýandyr.

^a 2:20 *Peýdasyzdygyny* – käbir golýazmalarda *ölüdigini*.

²⁵Edil şunuň ýaly, loly Rahap hem eden işi arkaly aklandy. Ol ysraýyl içalyalaryny öýünde gizläp, olara başga ýoldan gaçyp gitmäge kömek etdi. ²⁶Edil jansyz bedeniň öli bolşy ýaly, amalsyz iman hem ölüdir.

3-nji bab

Diliňize erk ediň

¹Eý, doganlarym, hemmähiz ýyg-nakda öwrediji bolmaň! Sebäbi biz öwredijileriň has berk höküme duçar boljakdygymyzy bilýänsiňiz. ²Biziň hemmämiz hem köp günä edýäris. Emma sözünde hata goýbermän, dilini jylawlap bilýän adam kämil bolup, tutuş bedenine gözgeçilik edip bilýändir. ³Biz atlaryň tabyn bolmagy üçin, agzyna agyzyryk dakyp, olaryň tutuş göwresini dolandyryjarys. ⁴Ine, gämilere serediň! Olar güýçli hem batly ýeller bilen kowulsa-da, bir kiçijik kürek arkaly sürüjiniň islän tarapyna öwrülýär. ⁵Edil şunuň ýaly, dil hem bedeniň bir kiçijik agzasy bolsa-da, beýik işler bilen öwünýändir. Pikir ediň, kiçijik bir uçgun äpet tokaýy ýakyp köýdürýändir. ⁶Dil hem bir otdur, beden agzalarynyň arasyndaky ýamanlyk dünýäsidir. Ol tutuş barlygyňyzy weýran edýändir, dowzah ody bilen bütün durmuşyňyzy köýdürýändir. ⁷Ynsan her dürli haýwanlara, guşlara, süýrenijilere, deňiz jandarlaryna diýenini etdirendir we etdirýändir. ⁸Emma hiç bir ynsan diline diýen etdirip bilýän däldir. Dil gutarmaýan pislik bolup, öldüriji zäherden doludyr. ⁹Dilimiz bilen biz Rebbimizi we

Atamyzy ^a alkyşlaýarys, şol bir wagtyň özünde hem Hudaýyň keşbinde ýaradylan ynsanlary näletleýäris. ¹⁰Alkyş we nälet bir agyzdan çykýar. Eý, mähribanlarym, bu beýle bolmaly däldir. ¹¹Heý-de, bir bulagyň gözbaşyndan hem aý, hem süýji suw akarmy? ¹²Doganlarym, injir agajy zeýtun ýa-da üzüm agajy injir miwesini berermi? Ýok! Edil şonuň ýaly, şor suwly gözbaşdan süýji suw akmaz!

Hakyky danalyk

¹³Araňyzda dana hem parasatly adam barmy? Eger bar bolsa, goý, ol muny dogry durmuşy we danalykdan çykýan pespälligi bilen bitiren oňat işlerinde görkezsin. ¹⁴Emma kalbyňyzda bahyllyk we men-menlik bar bolsa, onda danalyk bilen öwünmäh. Bu aňrybaş ýalançylyk bolar! ¹⁵Beýle «danalyk» gökden inen däldir, ol dünýewi bolup, ruhy däldir, şeýtandandyr. ¹⁶Çünki bahyllygyň, men-menligiň bar ýerinde bidüzgünçilikler we her dürli pyssy-pyjurlyklar hem bardyr.

¹⁷Emma gökden inen danalyk ilki bilen päklikdir, soňra parahatlyk söýüjilikdir, mylaýymlyk we özara ylalaşyklykdyr. Ol merhemetden we haýyrly işlerden doludyr. Şeýle danalyk tarapgöýlik we ikiýüzlülük etmeýär. ¹⁸Parahatlyk döredýänler parahatçylyk tohumyny sepip, dogrulyk hasylyny orýarlar.

4-nji bab

Hudaýa tabyn boluň!

¹Araňyzdaky çaknyşykly gowgalar we dawa-jenjeller nireden döreyär?

^a 3:9 *Atamyzy* – käbir golýazmalarda *Ata Hudaýy*.

Kalbyňyzda söweş edýän pis höwesleriňizden dälmi? ²Siz isleýärsiňiz, emma hiç zat gazanmaýarsyňyz; adam öldürýärsiňiz, görüplik edýärsiňiz, emma hiç bir maksadyňyza ýetip bilmeyärsiňiz; dawa-jenjeldir galmagal turuzýarsyňyz, emma hiç zat gazanmaýarsyňyz, sebäbi Hudaýdan dilemeyärsiňiz. ³Diläniňizde-de, hiç zat almaýarsyňyz, sebäbi ýaman niýet bilen, öz nebsiňizi doýurmak üçin dileýärsiňiz. ⁴Eý, biwepalar, dünýä bilen dostluk Hudaýa düşman bolýandygyny bilmeyärsiňizmi? Kim dünýä bilen dostlaşsa, Hudaýa düşman bolýandyr. ⁵Siz Mukaddes Ýazgylardaky Hudaýyň bize beren ^a ynsanlyk ruhy örän gabanjaňdyr diýlen sözler boş ýere aýdylandyr öýdýärsiňizmi? ⁶Emma Hudaý bize has beýik merhemet berýär. Şoňa görä Mukaddes Ýazgylar şeýle diýýär: «Hudaý tekepbirlere garşydyr, emma pespäl adamlara merhemet edýändir».

⁷Şonuň üçin Hudaýa tabyn boluň! Iblise garşylyk görkeziň, şonda ol sizden gaçar. ⁸Hudaýa ýakynlaşyň, Ol hem size ýakynlaşar. Eý, günäkärler, eliňizi günäden tämizläň. Eý, ikigöwünliler, kalbyňyzy päkläň. ⁹Gama batyň, ýas tutup aglaň! Gülküňiz ýasa, şatlygyňyz gam-gussa öwrülsin. ¹⁰Rebbiň huzurynda özüňizi pes tutuň, Ol sizi beýgelder.

¹¹Eý, doganlar, biri-biriňizi ýamanlamaň. Kim doganyny ýamanlaýan ýa-da ony ýazgarýan bolsa, ol Hudaýyň kanunyň ýamanlap, ony ýazgarýandyr. Kanuny ýazgarýan adam bolsa ony berjaý ediji däl-de, oňa kazylyk

edijidir. ¹²Emma Kanun Çykaryjy we Kazy birdir, Ol halas etmegi-de, heläk etmegi-de başaryandyr. Başga adamlara kazylyk eder ýaly, sen kim bolupsyň?

Tekepbirlik etmäh

¹³Indi: «Bu gün ýa ertir pylan şähere gitjek, bir ýyly şol ýerde geçirjek, söwda-satyk etjek, pul gazanjak» diýýänler, maňa gulak asyň! ¹⁴Ertir näme boljagyny nireden bilýärsiňiz?! Siziň ömrüňiz näme? Ol az salym görnüp, soňra ýitirim bolýan säher cygy ýalydyr. ¹⁵Muňa derek: «Reb oňlasy, ýaşarys, ony ýa-da muny ederis» diýmelisiňiz. ¹⁶Siz bolsa öz tekepbirligiňiz bilen öwünýärsiňiz. Beýle öwünmeleriň bary erbetlikdir. ¹⁷Kim ýagşylyk etmegi bilibem, ony etmeyän bolsa, ol günä edýändir.

5-nji bap

Baylara duýdurys

¹Gulak asyň, eý, baýlar, başyňyza injek betbagtçylyklar üçin perýat edip aglaň! ²Baýlygyňyz çüýräp, eşikleriňizi güýe iýendir. ³Altyndyr kümşüňiz poslandyr, olaryň posy siziň garşyňyza şaýatlyk edip, bedeniňizi ot kimin iýer. Siz ahyrky günlerde baýlyk topladyňyz. ⁴Ekinleriňizi oran orakçylary aldap, iş hakyny bermediňiz, bu şol pullaryň perýadydyr. Orakçylaryň dady-perýady Hökmürowan Rebbiň gulagyna ýetdi. ⁵Siz bu dünýäde bolçulykda we keýpi-sapada ýaşadyňyz, özüňizi kyýamat günü soýulmak üçin

^a 4:5 *Bize beren* – käbir golýazmalarda *bizde mesgen tutan*.

semretdiňiz. ⁶Özüňize garşy çykma-
sa-da, bigünä adamy höküm edip
öldürdiňiz.

Sabyr-takatly boluň!

⁷Eý, doganlar, Reb gelýänçä, sabyr-
takatly boluň! Serediň, daýhan güyzki
hem ýazky ýagşa nähili sabyrly garaşýar.
Ol topragyň bol hasyl bererine garaşýar.
⁸Siz hem sabyr-takatly boluň! Mert bo-
luň, sebäbi Rebbiň geljek günü golaýlady.
⁹Eý, doganlar, özüňize höküm edilmez
ýaly, biri-biriňiziň garşyňyza şikáyat
etmäň. Ine, Kazy bosagada dur! ¹⁰Eý,
doganlar, başyna düşen ejirlerde sabyr-
takatly bolup, Rebbiň adyndan geplän
pygamberlerden görelde alyň. ¹¹Bilşiňiz
ýaly, biz çydamlylyk görkezenlere bagt-
ly diýýäris. Siz Eýýubyň çydamlylygy
hakda eşidensiňiz, iň soňunda onuň
üçin Rebbiň nämeler edendigini-de bil-
ýänsiňiz. Hawa, Reb merhemetli we
rehim-şepagatlydyr. ¹²Ozaly bilen, eý,
doganlarym, höküm edilmeziňiz ýaly,
gökdenem, ýerdenem, mahlasy hiç zat-
dan ant içmäň. Jogabyňyz diňe «hawa»
ýa-da, «ýok» bolsun.

Doga-dileg etmegiň güýji

¹³Araňyzda biri ejir çekýärmi? Goý,
ol Hudaýa doga etsin. Biriniň keýpi
kökmi? Hudaýa alkyş nagmalaryny
aýtsyn. ¹⁴Araňyzda biri syrkawmy? Ol
ýygnagyň ýolbaşçylaryny ýanyna çagyry-
syn, olar hem Rebbiň adyndan oňa ýag
guýup, onuň üçin Hudaýa doga etsinler.
¹⁵Iman bilen edilen doga-dileg násaga
şypa berer, Reb ony aýaga galdyrar. Eger
ol günä gazanan bolsa, onuň günäsi
geçiler. ¹⁶Şypa tapar ýaly, günäleriňizi
biri-biriňiziň ýanynda boýun alyp, biri-
biriňiz üçin doga-dileg ediň. Dogruçyl
adamyň yhlasly dilegi güýçli we täsirlidir.
¹⁷Ylýas hem biziň ýaly adaty bir ynsandy.
Ol ýagyş ýagmasyn diýip, yhlas bilen
dileg etdi. Şeýlelikde, üç ýyl alty aýlap
ýer ýüzüne ýagyş ýagmady. ¹⁸Soňra ol
ýene dileg etdi we asmandan ýagyş ýa-
gyp, ýer hasyl berdi. ¹⁹⁻²⁰Doganlarym,
şuny ýatda saklaň: eger araňyzdan biri
hakykat ýolundan azaşsa we başga biri
ony ýene ýola salsa, günäkäri dogry
ýola salan adam bir jany ölümden halas
edip, köp günäleriniň üstüni örtýändir.

